

κατσιβελος

κατσιβελος, ο, πλ. **κατσιβελοι** κ. **κατσιβέλοι, οι**, θηλ. **κατσιβέλα, η**, ουσ. [*<ιταλ. cattivello (= σκλάβος, δυστυχής) ή βλάχ. cacivel <λατιν. captivellus*]. **1.** ο γύφτος, ο τσιγγάνος. (Λαϊκό τραγούδι: *έλα έλα, έλα έλα, όμορφή μου κατσιβέλα, όμορφή μου κατσιβέλα, είσαι μούρλια, είσαι τρέλα*). **2.** αυτός που είναι πολύ μελαχρινός: «όλο το καλοκαίρι μπάνια και ηλιοθεραπεία, ήρθα κι έγινα σαν κατσιβελος». **3.** αυτός που είναι πολύ βρομιάρης, ο ρυπαρός: «μόλις βλέπουν να 'ρχεται αυτός ο κατσιβελος, κλείνουν όλοι επιδεικτικά τις μύτες τους». **4.** ο αναξιόπιστος, ο μικροπρεπής: «θα μπορούσες να εμπιστευτείς εσύ έναν τέτοιο κατσιβελος;». **5.** ο τσιγκούνης, ο φιλάργυρος: «περίμενε μια ώρα ο κατσιβελος για να πάρει δέκα λεπτά ρέστα».

- αν *κάναν* και οι μπαμπούροι μέλι, θα 'τρωγαν κι οι κατσιβέλοι, βλ. λ. [μέλι](#).

- απ' έξω *μπέλα* *μπέλα* κι από μέσα *κατσιβέλα*, **α.** λέγεται για άτομο που υποκρίνεται το ευτυχισμένο, ενώ στην πραγματικότητα είναι δυστυχισμένο. **β.** λέγεται για άτομο που υποκρίνεται τον καλό, ενώ στην πραγματικότητα είναι το εντελώς αντίθετο. **γ.** λέγεται για άτομο που, αν και είναι όμορφο, εντούτοις, έχει κακά αισθήματα. **δ.** λέγεται ειρωνικά για άτομο που, παρόλη τη φτώχεια του, ενδιαφέρεται συστηματικά για την καλή εξωτερική του εμφάνιση. **ε.** (γενικά) λέγεται για κάθε κακό πράγμα που εμφανίζεται εξωτερικά ωραίο, ελκυστικό, αλλά με εντελώς αντίθετο περιεχόμενο. Συνών. *απ' έξω κούκλα κι από μέσα πανούκλα / απ' έξω φιγούρα κι από μέσα λιγούρα*. βλ. και φρ. *ασημένιο είναι το κλουβί, μα έχει μέσα κουκουβάγια*, λ. *κουκουβάγια*.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας